

نقش همبستگی ملل اسلامی در تداوم و تحول معماری اسلامی در دوران معاصر

دکتر علی فلاح زرومی^۱، زهرا فلاح زرومی^۲

۱- رئیس نمایندگی دانشگاه المصطفی (ص)، کانو، نیجریه (zaroomi@gmail.com)

۲- دانشجوی کارشناسی معماری موسسه آموزش عالی خاوران، مشهد، ایران (z_zaroomi@yahoo.com)

چکیده

مفهوم هویت معماری اسلامی در سال های اخیر، به شدت متأثر از بحران جهانی شدن بوده است و روابط کشورهای اسلامی، نقشی پررنگی در حفظ آن داشته است. این هویت در تاریخ مشترک ملل های اسلامی، افراد، مکانها و ... ریشه دارد و رویدادهای مهم تاریخی، مانند جنگها، جشنها، سبک زندگی، زبان، ... و از همه مهمتر مذهب اسلام از جمله ارکان ساخت هویت معماری اسلامی می باشند. با گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات، ما به دوران فشردهی زمان و فضا پا نهاده ایم و این مفهومی جز کاهش زمان و کوچک شدن فضا نیست. در این میان نه تنها بازیگران اصلی صحنه بین المللی (دولت های غربی) بودند که میتوانند از این فرصتها استفاده نمایند، بلکه بازیگران غیر دولتی نیز از این امکانات و استفاده از آن جهت تحقق اهداف خود بی نصیب نماندند. به بیان دیگر در فرآیند جهانی شدن، اختاپوس امپریالیسم فرهنگی بر کشورهای اسلامی سایه می افکند و به جای این که تفاوتها و اختلاف های محلی را از میان بردارد، در عمل با آنها کنار می آید؛ یعنی اختلافهای محلی را باقی می گذارد تا بتواند سلطه فرهنگی خود را تداوم بخشد. در این میان با ظهور گروهک های تروریستی اعم از داعش و بوکو حرام که نه تنها هدف آنها تفرقه فکنی میان کشورهای مسلمان بود بلکه به دنبال نابودی هویت اسلامی نیز برآمدن. بالطبع روند جهانی شدن روابط کشورهای مسلمان و دولت های آنان را با چالش های فراوانی روبرو کرد که در صورت عدم توجه به چالش های موجود، تداوم هویت معماری اسلامی نیز با مشکل مواجه میگردد. در این مقاله سعی شده است چالش های جهانی شدن بر کشورهای اسلامی، که میتواند هویت معماری اسلامی را به خطر بیاندازد مورد بررسی قرار گیرد و در انتها با ارائه راهکار، تداوم و تحول هویت معماری اسلامی را تضمین نمود.

واژه های کلیدی: هویت، معماری اسلامی، جهانی شدن، همبستگی

۱- مقدمه

ما به دوران فشردهی "زمان_فضا" پا نهاده ایم و این مفهومی جز کاهش زمان و کوچک شدن فضا نیست مفهومی که هم محرک و هم محصول فرآیند جهانی شدن است. از نظرمالکوم واترز (Malcolm Waters)، برای تعریف جهانی شدن، بهتر است نقطه پایانی و مقصد فرآیندهای جهانی شدن را مشخص کنی او پایان این فرآیند را دنیای کاملاً جهانی شده ای میداند که در آن، یک تک جامعه و یک تک فرهنگ در سراسر سیاره زمین مستقر خواهد شد، وابستگی به سرزمین از بین خواهد رفت، جامعه های بدون مرز جغرافیایی مستقر خواهد شد و برقراری ارتباط میان افرادی که در فاصله های دور از هم زندگی